

El Poble C

Periòdic (que ja en la clandestinitat fou) portantveu de l'O. P. d'Esquerra Republicana... els homes al servei del partit, i no el partit al servei dels homes

Es publica els 15 i 30 de cada mes

Director Polític: Andreu CLARET - Director: Lluís CAPDEVILA - Redactor en cap: Salvador PERARNAU

Monsieur

Pau PADRO

P R A D E S .

Solidaritat Catalana?
En 1906 no resolgué cap problema i en creà.
En 1945, amb els partits catalans dividits, Solidaritat Catalana pot resoldre els problemes catalans?

EDITORIAL

Unim-nos contra els botxins de Catalunya

L'agost de l'any passat, quan els refugiats convertits en guerrillers col·laboraven encament—i tan eficaçment— en l'alliberació de França, lluitant a Foix, a Pamiers, a Toulouse, a Montauban, a Cahors, a Aurillac, a Tarbes, a Pau, a Castres, a Rodez, a Limoges, a Burdeos, a Paris, Franco, amb una «chuleria» molt típica del regim que l'ha entronitzat, amb una «chuleria» maue in Germany, deia, referint-se als esmentats guerrillers: «Que vengan! Aquí les esperamos a pie firme con mi Falange».

Després, tement haver anat massa lluny i intuïnt que l'arma de la «chuleria», plena de rovell, havia esdevingut ineficaç, intuïnt, més per obra i gràcia de la Providència que no pas de la intel·ligència, que els temps de la «chuleria» havien passat per a no tornar, donà un to carnavalesc a la tragèdia declarant a un enviat especial de la United Press que Espanya mai no havia favoregut en res a Alemanya ni a Itàlia, que era amiga de les democràcies, que el nacional-sindicalisme era un regim democràtic i altres banalitats per l'estil, que ja no eren ni ciniques car pertanyien al domini de la paranoia i que aconseguiren —exceptio feta d'Alemanya i del trosset d'Itàlia que li queda al pobre Mussolini— un gran exit de riure. En les manifestacions de Franco el mes d'agost de l'any passat tothom hi veié una sola cosa: «chuleria», «chuleria» melodramàtica i grotesca de pallas que vol fer l'actor tragic. En les declaracions fetes a l'enviat d'United Press, declaracions en marxa enrera, tothom hi veié una sola cosa, l'única que en realitat hi havia: Franco tenia por, i renegant el seu passat de col·laborador, de local, més ben dit, d'Hitler i Mussolini, volia fer oblidar els passats insults a les democràcies.

Com això tampoc donà resultat, ara torna al cim, tant plaent per a ells, de la «chuleria», i Falange posa pasquins pels carrers de Madrid, de Barcelona, proclamant, estil mal traduït del de les camises negres de Mussolini: «Felices los tiempos de peligro que se acercan, porque indican donde estan los cobardes... Los viejos politicos pueden adoptar un compromiso: los falangistas son los mismos que en los tiempos pasados». (Advertència al senyor Miguel Maura, que, per tal de governar, no s'avergonyeix de pactar amb els assassins de Falange).

Nosaltres creiem que els redactors d'aquests pasquins que han maculat les parets de Barcelona i Madrid tenen raó i ens alegrem. Si; tenen raó quan afirmen que s'apropen hores de perill, hores de perill que no faran distinció entre els covards i els valents, hores de perill que exterminaran els botxins de la nostra terra, que venjaran d'una manera implacable les llàgrimes i la sang vessada a la nostra terra. Ens alegrem que els falangistes siguin els d'abans: assassins d'infants, de dones i de veïns, il·ladres de camí ral, titelles trágics.

Nosaltres també som els d'abans i estem disposats a lluitar com abans per a obrir les presons, per a venjar els morts, per a donar la llibertat a Catalunya. Amb més coratge que abans, puix ara Franco i la seva xurma no tenen l'ajut d'Itàlia i d'Alemanya i, lluitant cara a cara, vencerem com hauriem vençut l'any 36.

Cal que ens unim tots aci a l'exili, deixant de banda matisos polítics i picabaralles de safareigs. Hi va el destí de Catalunya, on tants germans nostres sofreixen i ens clamem: Uniu-vos d'una vegada!

Qui no vulgui oir aquesta veu, qui no vulgui renunciar a totes aquelles apetències i vanitats de tipus personal col·labora inconscientment amb Franco i, per tant, no és digne de dir-se català.

Visca la Republica!

Visca Catalunya lliure!

dos anhels que tenen per base l'UNIO. Que esperem?

Romain Rolland

Els comunicats de guerra, ocupen, cada dia més intensament, l'atenció del món. Entre els comunicats de guerra, la premsa i la ràdio han donat una nova terrible: Romain Rolland és mort. En temps normal, en temps —malgrat que, pel que hom veu, la civilització no sigui norma— més civilitzat, la mort de Romain Rolland hauria tingut repercussions més profundes, més en to major. Avui, com la guerra i els problemes que la guerra suscita ho absorbeixen tot, sols uns articles de Louis Aragon, de René Arcos, de pocs altres comentaristes fervorosos.

Amb la mort de Romain Rolland s'apaga un dels fars de la humanitat, segurament el més potent de la nostra època. Romain Rolland fou, a més d'un

enemic, l'enemic implacable de tots els feixismes, de totes les tiranies. Romain Rolland, amb Maxim Gorki i Henri Barbusse crea per a lluitar contra la tirania, l'Associació d'Escriptors i Artistes Revolucionaris del Món, de la qual jo —i n'estic orgullós— formava part. D'aquesta Associació nasqué l'Aliança dels Intel·lectuals en defensa de la Cultura contra la guerra i el feixisme, que a Catalunya, en néixer, tants pocs adeptes tenia i que després del 19 de juliol tal vegada en tingué massa. Romain Rolland ens escrivia: «No n'hi ha prou, però, en crear associacions i grups: cal treballar, cal lluitar. Amb les armes o bé amb la ploma, que també és una arma. Cal prendre partit. Cal posar-se al costat dels oprimits contra els opressors.»

gran artista, una gran consciència i un gran testimoni. I un gran jutge. Romain Rolland, com tots els veritables grans artistes —Beethoven, Cervantes, Dostoyevski, Leopardi, Hugo— visqué amb els ulls oberts damunt el dolor del món. I no es limità a ésser testimoni: per amor al bé i a la justícia, per odi al mal, esdevingué acusador.

Entre els llibres que els bàrbars em cremaren per a celebrar el triomf provisional de Franco— cremaren els llibres perquè no em pogueren cremar a mi — n'hi havia un dedicat, de Romain Rolland: «Le théâtre de la Révolution». Ara, mort, ja no me'n podrà dedicar d'altres. Ni me'n podrà dedicar Galdós, Valle Inclán, Rubén Darío, Amado Nervo, Lluís de Tapia, Guimerà, Russinyol, Iglesias, Corominas, García Lorca, Antonio Machado...

Romain Rolland fou el gran

A Catalunya —excepte la petita i magnífica «Vida de Beethoven», crec que en una traducció de Millas Raurell — l'obra de Romain Rolland no ha estat traduïda. Alfons Masseras m'havia dit que tenia enlestida, destinant-la a la benemèrita «Col·lecció a tot venç», la traducció del «Joan Cristófor», novel·la en la qual és evocada la infantesa del músic gloriós de les Simfonies.

Caldrà que, una de les primeres coses a fer en retornar a Catalunya i per a fer oblidar l'abjecta banalitat de les publicacions falangistes, fos l'edició de les obres de Romain Rolland en traduccions signades i prologades pels nostres millors escriptors: a més del «Jean Christophe», «L'âme enchantée», «Colas Breugnot», «Pierre et Lucie», «Clémentine», «Le Théâtre du Peuple», tot el cicle Beethoven, de «Les grandes époques créatrices» a

GENER

Gener vestit de blanc de neu i de gebrades que duus la capa florida i llarga de les nits, uns esgarips d'amor fei per les teulades i el crit blanc d'esperança dels ametlers florits.

Gener trist i sorrut, blanc com una mortalla que duus poires espesses esteses per les vaus i al pit de les marçayres com una gran cualla que la llum verpertina destria en peilingalis.

Gener de gel al cor, de fosc i de boirina que eis com una aiegria que eis fa enyorar la llum i duus un aire treu; punyent com una espina que glaça eis bassois i estraganya el fum.

De ton enyorar flors l'esclata la mimosa que guarrissat de sol que guarda un estat i eis escarritat el cor amb la grogor trissosa que il omple les branques de rama i de caiu.

Escampes diamants de gotes de rosada que com petits estels penjén de cada ori i leis en cada gota la llum conguada que penjá entre les branques dels arbres del camí.

Gener sorrut i trist que fas serroils de gebrá i empientes les cascades d'esculptures de gel i en mig de la treuor, la boira i la tenebra eis duus un sol soiet oio, de color de mel.

Gener curull de contes, històries i rondalles, leuor de negeries a la veia del ioc, que eis portes Sant Antoni, eis Tres Tombs i les balles i ciaps de mar grisencá, peiaua per xaloc.

Gener que obres la porta de l'any i eis il·lumines el desig de reveure la Patria que és tan lluny i eis las patre la sang entre gel i boirines mirant la raic que penjá i espera l'aire juny.

I eis dius que Catalunya és en plena hivernada, que té gel i tenebra i una boirina al cor però, que cada dia es mes esperançada perquè sab que l'espera l'aurora del sol d'or.

Gener, ves-te'n depressa, blanc de neu i gebrada, treu-te la capa florida i llarga de les nits; guarda ns un poc d'amor fei per les teulades i el crit blanc d'esperança dels ametlers florits.

Salvador PERARNAU

RESPONSABILITAT

Hem llegit dues editorials de dos setmanaris que es publiquen en català a França. Totes dues critiquen l'actuació política dels seus contraoponents. Totes dues palesen una manca de sentit de responsabilitat. Una d'elles dona camins a seguir que nosaltres no seguirem perquè no ens volem perdre. L'altra sosté que aci a França, a l'exili, no hem de fer política, que això cal guardar-ho per a quan tornem a Catalunya. Això, però, no és obstacle per a que el mateix exem-

plar publiqui una llista d'entitats polítiques organitzades, no a Catalunya, sino a França, a l'exili.

El primer editorialista dona camins a seguir i amb una noveltat marcada proposa a un cert partit polític català que es separi a l'Aliança Nacional de Catalunya. Es a dir: ja el paper de bruixa que saia amb l'escombra necara per a calar foc a la casa dels altres.

Tot això ens ja somriure un poc, però lamentem aquesta manca de sentit de responsabilitat dels dos autoritaristes. L'un proposa la unió per mitjà de la aecunio, que no acorda a'esser un sistema aigne de patentar-se. L'altre anatematitza l'actuació política a França publicant tota una xarxa d'organització i explicant-nos ac tan en tan dirres i omisses de personalitats que, naturalment, o es vençuyen per esport, o per a posar en contradicció l'autoritarista.

Nosaltres coneixem una ètica política i procurem seguir-la fidelment. Nosaltres, acs ac el primer dia, hem agut a l'unaera de la unió però propugnani a l'ensems una depuració, car nosaltres volem que eis acstins del nostre poble siguin regits per gent apte i seriosa que tingui un ple sentit de responsabilitat. Nosaltres no portarem la bruixa a casa de ningú. Pensem noblement de la nostra manera i qui eis vulgui seguir que eis segueixi, sense necessitat de dir que el nostre és el camí a seguir. Nosaltres fem i farem política aci i a Catalunya perquè creiem que el que puguem arranjat avui no tenim de deixar-ho per a demà i perquè eis sentim responsables dels nostres actes aci i a Catalunya.

Aconsellar que no es faci política i a l'ensems fer-ne tant com es pugui, trobem que també és un d'aquells «colosalismes» buids dels quals parla un dels dos editorialistes alludits. Potser és una habilitat, però la trobem innocent.

Els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya pertanyents a l'Aliança Nacional de Catalunya eis fonamentem en eis principis bàsics del nostre partit, que és l'únic camí a seguir, i tenim una ètica política clara i un sentit de responsabilitat que no veiem en les dues esmentades editorials.

En el nostre portantveu no ha sortit ni sortirà, per ara, cap insult contra ningú perquè creiem que eis insults no són mai raonaments, ni són necessaris per a dir la veritat. Més encara, nosaltres anhelem una veritable unió i sabem que eis insults i les crítiques agres són contraproduents. Tenim l'essencial sentit de responsabilitat.

SURIANES

CONTRA EL FEIXISME ARMA'T I VES A COMBATRE

Romain Rolland